

ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ.

Στο σοβαρό πρόβλημα της ανατροφής των παιδιών μας υπάρχουν σημεία που ενδιαφέρουν το φεμινισμό και που τα σημεία αυτά ή δεν τα έχουμε καθόλου προσέξει ή τα προσέξιμε τόσο λίγο ώστε να τα περιφρονήσουμε εντελώς.

Η γυναίκα που παλαίβει για την εξίσωσή της με τον άντρα στα δικαιώματα που δίνει ή ζωή, δεν πρέπει να ξεχνά το παιδί που αν εξακολουθήσουμε να του υποθάλλουμε έμεις οι ίδιες τη δήθεν υπεροχή του αρσενικού σε κάθε περίπτωση, θα ύψωθῃ σαν αντίδραση του φεμινισμού στην αυριανή κοινωνία.

Γυναίκες μητέρες, γυναίκες δασκάλισσες και γυναίκες παιδαγωγοί που ερχόμαστε σε άμεση επικοινωνία με το παιδί ως φροντισόμε να λείψει ή πλεονεχτική θέση που δίνουμε στο αγόρι από την πρώτη ηλικία, έτσι που φυτεύουμε στην ψυχή του τον εγωισμό για τη δήθεν υπεροχή που έχει απέναντι στο συνομήλικό θηλυκό πλάσμα.

Αν ρίξουμε μιὰ ματιά στα χωριά και στις λαϊκές μάζες των μεγαλουπόλεων θα συναντήσουμε θλιβεοὸ τὸ φαινόμενο τῆς υπεροχῆς τοῦ αρσενικοῦ. Στὸ χωριάτικο σπίτι τὸ σερνικό γίνεται τρεῖς φορές ἀπὸ τὴ γέννησή του. Ντερβίτη μου καμάρι, παληκάρι, τὸ προσφωνεῖ ἡ μάνα. Τὰ θηλυκά ἀδερφάκι γίνονται νταντάδες καὶ σκλάβες τῶν ἀγοριῶν καὶ πρέπει νὰ δέχονται καρτερικά ὅλα τὰ καμώματα τοῦ σερνικοῦ καὶ ἀκόμα καὶ τὶς κλωτσιές καὶ τῆς βροσιές. Τρέχα μωρή, λέει ἡ χωριάτισσα στὸ μικροθηλυκό της, νὰ ἴδῃς τί θέλει τὸ παιδί. Κι ὅταν τὸ χωριάτόπουλο ξυλοφορτώσει τὴν ἀδερφοῦλα του ποὺ δὲν ἔφτασε ἀμέσως, ἡ μάνα ζυγίζοντας τὴν κατάστασι λέει: Καλὰ νὰ σοῦ κἀνη μωρή νὰ μάθεις νὰ κάνεις ὅ,τι σοῦ λέει τὸ παληκάρι μας.

Μὰ καὶ στὶς λαϊκὲς μάζες τῶν μεγαλουπόλεων ποὺ ὁ πολιτισμὸς ἔχει βάλει κάπως τὰ πράγματα στὴ θέση του καὶ ποὺ τὸ θηλυκὸ τοῦ φτωχοῦ ἐργάτη εἶναι χρήσιμο ὅσο καὶ τὸ σερνικό, γιατί θὰ φέρει ἀργότερα τὸ μεροκάματο στὸ σπίτι ὅπως καὶ ὁ ἄντρας, καὶ ἐδῶ ὡς τόσο παρουσιάζεται ἡ διάκρισι τοῦ σερνικοῦ. Καὶ ἐδῶ τὸ αγόρι μὴ στᾶξει καὶ μὴ βρέξει. Στὸ λαϊκὸ σπίτι ποὺ θὰ βρεθοῦν δύο τρία θηλυκά καὶ ἓνα σερνικό, ὁ γονιὸς θὰ κρατήσει τὸ αγόρι στὰ γράμματα— ἄς εἶναι καὶ κούτσουρο— μὲ κάθε θυσία τῶν κοριτσιῶν ποὺ μπορεῖ νὰ εἶναι ὁσοδήποτε ἔξυπνες, μὰ ποὺ πρέπει ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὸ δημοτικὸ νὰ ῥιγτοῦνε στὸ μεροκάματο γὰ νὰ βγάλουν τὸ ψωμί τους καὶ νὰ βοηθοῦν καὶ τὸ αγόρι ὅπου ν ἀποσπουδάξει μόνον καὶ μόνο γιατί εἶναι ἄντρας. Καὶ ἐδῶ πάλι τὸ αγόρι ὅπως καὶ τὸ χωριάτόπουλο μπορεῖ νὰ φέρεται ἐγωϊστικά στὶς ἀδερφοῦλες του καὶ νὰ τὸ βρίσκουν φυσικὸ στὸ σπίτι καὶ μονάχα σὰν παραγίνεται τὸ κακὸ ἢ μὰνα χαϊδέβοντας τὸ μικροθηλυκό της λέει: Σῶπα παιδί μου θὰ τὸν μαλώσω. Ἀγόρι εἶναι, δὲν τὸ ἤθελε.

Μὰ σὰν σηκώσουμε τὴ ματιά μας στὴν ἀστική οἰκογένεια καὶ ἀκόμα παραπάνω στὴν ἀριστοκρατική, πάλι θὰ φανασωναντήσουμε τὴν προτίμησι τοῦ ἀγοριοῦ μὲ κάποια ὅμως διαφορετικὴ μορφή γαρνιρισμένη μὲ τὴ λάμπη τῆς εὐγένειας. Ἐδῶ βέβαια τὸ αγόρι δὲ φέρεται ἄπρεπα στὰ συνομήλικα θηλυκά γιατί δὲν τὸ

ἐπιτρέπουν οἱ λεγόμενοι καλοὶ τρόποι καὶ ἀκόμα ὁ δρόμος τῆς μάθησις εἶναι ἀνοιχτὸς γὰ σερνικά καὶ θηλυκά γιατί τὸ ἐπιτρέπει τὸ χοῖμα. Ὡστόσο ὅμως βλέπομε τὴ μαμὰ νὰ καμαρώνει ξεχωριστά στ' ἀγοράκια της καὶ νὰ λήν σὲ κύκλο ποὺ εἶναι μπροστά καὶ τὰ παιδιά: «Τὶ ἔξυπνάδα, τί εὐφράδεια ὁ μεγάλος μου γιός». Ἐχει γεννηθῆ γὰ πολιτικὸς. Ὁ μικρὸς νομίζω πὼς ἔχει κλίση γὰ στρατιωτικὸς. Μᾶς τὸ λέει ἄλλωστε καὶ ὁ ἴδιος». Γὰ τὶς κόρες της ὅμως ποὺ ἴσως νὰ παρουσιάζουν περισσότερὴ διανοητικὴ υπεροχὴ δὲ γίνεται λόγος γὰ τὸ μυαλό τους καὶ αὐτὸ γιατί δὲ γεννήθηκαν ἄντρες παρὰ μὲνᾶχα ἐγκωμιάζει ἡ μαμὰ τὸ καλλιτεχνικὸ τους ταῖντο καὶ τὴ γλωσσολογία ἢ τὴ χάρι καὶ τὴν ὁμορφιά τους. Ὁ ὅλος τῆς σοβαρῆς δράσις ἀφήνεται στὸ αγόρι.

Τὶ γίνεται ὅμως στὸ ἀστικὸ σπίτι ποὺ ἀρσενικοὶ καὶ θηλυκοὶ θὰ βγοῦν στὴ βιοπάλη, σὲ ἐπαγγέλματα τὸ πὼ πολὺ καλλιτεχνικά καὶ διανοητικά γιατί καταντᾶει δύσκολο στὸν καιρὸ μας ὁ δημόσιος υπάλληλος ἢ ὁ γιατρός, ὁ δικηγόρος νὰ συντηροῦν ἄνεργα θηλυκά, ποὺ ἀτάση παίρνει ὁ γονιὸς στὴν προτίμησι τῶν παιδιῶν του; Καὶ ἐδῶ τὰ ἴδια. Ἐνδιαφέρο, ἀγωνία, λαχτᾶρα γὰ τὸ αγόρι.

Σὲ τοῦτο τὸ ἐπαγγέλιμα ἔχει κλίση τὸ παιδί μου, ἔτσι ἐνεργεῖ, ἐκεῖνο ἔκανε σήμερα, τοῦτο θὰ κάνει αὔριο. Γὰ τὰ θηλυκά ὅμως δὲν ὑπάρχει τὸση ἔντασι παρακολούθησι μὲ ὅλο ποὺ καὶ ἐκεῖνα προορίζονται γὰ οἰκονομικοὺς παράγοντες τοῦ σπιτιοῦ καὶ τῆς κοινωνίας. Ἀκόμα καὶ σὲ τιποτένια πράγματα δεῖχνεται τὸ ξεχώρισμα τοῦ σερνικοῦ. λ.χ. χτυπᾶ ἢ πόρτα ἀργὰ τὸ βράδυ ὕστερα ἀπὸ τὸ φαί καὶ ἡ μαμὰ προστάζει: Πήγαινε Νίκο ν ἀνοίξεις. Δὲ λέει, πήγαινε Κούλα, γιατί ἡ ἀφοβία εἶναι φαίνεται ψυχικὴ κληρονομία τοῦ ἄντρα. Πρέπει νὰ τραβηχτῆ τὸ χοντρὸ ἐπιπλο καὶ ἡ δούλα φωνάζει τὸ αγόρι νὰ βοηθήσει καὶ ὄχι τὸ κορίτσι, γιατί καὶ ἡ δύναμις ἴσως εἶναι ψυχικὴ κληρονομία του. Στὸ θέατρο θὰ προτιμηθῆ ὁ Μιμῆς ποὺ παρακολοῦθεῖ καὶ δὲ νυστάζει. Ὁ μικρὸς σὰν σχολάζει ἀπὸ τὸ σχολεῖο τὸ ἀπόγιομα θὰ περιῶσει ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ μπαμπᾶ ἀπὸ τὸ μαγαζὶ, θὰ μείνει δυὸ τρεῖς ὥρες κοντὰ του, θὰ μπῆ, θὰ βγῆ, θὰ ἴδῃ κόσμο, θ' ἀκούσῃ γὰ πολλὰ ζητήματα νὰ γίνεται λόγος, θὰ βρίσκειται κάθε μέρα μέσα στὴ ζωὴ καὶ δὲ θὰ χασομεράει γιατί θὰ μπορῆ νὰ ἐργαστῆ σὲ μιὰν ἄκρη καὶ τὴ σχολικὴ του δουλειά. Τὸ κορίτσι ὅμως; Αὐτὴ θὰ γυρίσει στὸ σπίτι, θὰ γράφει καὶ θὰ μελετᾶ στα στενά σύννορα τῆς κάμαράς της, θὰ παίξει μετὶς φιλενάδες της, θὰ βοηθήσει τὴ μαμὰ κ.τ.λ. καὶ ὅλα αὐτὰ γιατί δὲ γενήθηκε ἄντρας.

Σεῖς κυρίες καὶ κύριοι φεμινιστὲς ποὺ ἀγωνίζεστε γὰ τὸν ἀνώτερο ἀνθρωπισμὸ, γὰ τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν ἐλευθέρια, δὲ μπορεῖτε νὰ φανταστῆτε ποῖαν ἀπήχησι βρίσκει στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ ἢ πλενεχτικὴ διάκρισι ποὺ τοῦ δίνουμε καὶ τὶ ἀντίχτυπο ἐτοιμάζουμε γὰ τὴν αυριανὴ κοινωνία. Ὅσο καὶ ἂν φαίνονται μερικὰ πράγματα ἀσήμαντα γὰ μᾶς τοὺς μεγάλους, ἀφήνουν ὡστόσο στὴν ψυχὴ τὴν παιδικὴ ἄσβυστα ἀποτυπώματα. Τὸ μικρὸ παιδί μᾶς ψυχολογεῖ θαυμάσια καὶ νιώθει καλὰ τὶς διαθέσεις μας.

Είναι ο έξ' ενστίκτου ψυχολόγος. Όταν του λέμε να ανοίξει αυτό την πόρτα ή να βοηθήσει στο βαρύν επιπλο, νιώθει πλέρια την υπεροχή του απέναντι στο θηλυκό. Η πλεονεχτική θέση που του δίνουμε σε κάθε περίπτωση του δημιουργούν λίγο λίγο την πεποίθηση ότι πραγματικά αυτός είναι ο ανώτερος στη ζωή και ότι για καθετί δύσκολο και επικίνδυνο αυτός μονάχα είναι ο ικανός να αντιπαλαίψει. Και θα ήτοῦσα; Ποιός θα μπορούσε να διορθώσει την κατάσταση; Κανένας. Το μέλλον, ο καιρός που θάρθει, το παντοδύναμο ξετύλιγμα της ζωής, η αδιάκοπη έναλλαγή και ο μετασχηματισμός της κοινωνικής ζωής θα παρουσιάσει και στην προκειμένη περίπτωση μια διαφορετική κατάσταση. Μά ποιός όμως θα μπορούσε να σπρώξει κάπως τόν καιρό και να ισάξει όπωσδήποτε το δρόμο; Ποιός άλλος από τη μορφωμένη γυναίκα, την άληθινή φεμινίστρια που όνειρεύεται μια ανάπτυξη κοινωνική με άτομα το ίδιο γερά και ισοδύναμα σε νοῦ και ψυχή.

"Ας ρίξουμε και μια ματιά ακόμα στη γυναίκα δα-

σκάλισσα που καταπιάνεται όλημερίς με το παιδί. Βέβαια ή δασκάλισσα είναι ο αντικειμενικός εκτιμητής του μυαλού και της ψυχής του άρσενικού και θηλυκού παιδιού.

Δέν είναι ή άμεση μάνα για νάχει μικροαδυναμίες και φιλοδοξίες και γι αυτό θα μπορούσε κανείς να πη πως θα βάνει τα πράγματα στη θέση τους.

Όστόσο όμως δέν είναι ούτε αυτή άνεληρέαστη από μερικές συνήθειες που δείχνουν τη δῆθεν υπεροχή του άρσενικού. Για καθετί σοβαρό και σπομδαίο έχουμε συνηθίσει να ρίχνουμε τη ματιά μας στο άγόρι πρώτα. Δέ μπορούμε ακόμα να νιώσομε, ότι δέν έχουμε από φύση πνευματική και ψυχική υπεροχή του σερνικού και χρειάζεται κάποια προσοχή από μέρος της δασκάλισσας στο χειρισμό μερικῶν σημείων της άνατροφής των παιδιῶν μας που δέν είναι προγραμματικά εκπαιδευτικά, μά που είναι ζητήματα βαθύτερα, ούσιαστικώτερα.

"Όλα Οικονόμου.